

OYUNLARDAKİ GİZLİ KUMAR HAKKINDA BİLMEMİZ GEREKENLER

“Kumar” kelimesini duyduğunuzda, aklınıza muhtemelen an az 40lı yaşlarında piyango bileti alan veya rulet oynayan birisi gelecektir. Hiçbirimizin aklına oyunlarda bahis yapan bir çocuk gelmeyecektir. Aklımıza gelmediği gibi bir çocuğun bahis oynama durumu da kulağa pek hoş gelen bir durum değil zaten. Peki, aslında birçok oyunda yer alan ve çocukları bahis oynamaya iten loot-box kutularından haberdar mıyız? Ya da bu kutular hakkında neleri biliyoruz?

Birçok oyunda, oyuncuyu güçlendiren envanterler veya karakterin görünümünü değiştirmeye yarayan aksesuarlar paralı olarak satılıyor. Oyunda harcadığınız zaman ve çaba sonrası puan, altın veya para ile satın alınarak açılabilen ve içinden ne çıkacağını kestiremediğiniz bir kutuya sahip olabiliyorsunuz. Bu kutular ise Loot-Box olarak adlandırılıyor. Bu kutuların içinden çıkan eşyalar ise oyun dünyasında “skin” olarak ifade ediliyor. Elde edilen skinlerin oyunda ilerlemeye herhangi bir etkisi bulunmamakla birlikte sadece görsellik kazandırmaktadır. Oyuncu, içerisinde ne olduğunu bilmediği bir sandık aldıktan sonra içinden 2 kuruşluk bir şey de çıkabilir kat kat fazlası da. Haliyle bu durum birçok ülkede kumar olarak kabul ediliyor. Oyuncu sandık açtıkça bu durumdan haz duymaya her seferinde daha büyük bir beklentiye girerek daha büyük oynamaya eğilim gösterebiliyor. Böylelikle bağımlı hale gelerek aslında sanal kumara geçiş yapmış oluyor. İlk bakışta belki zararsız gibi görünen ve eğlence amaçlı oynanan oyun, ilerleyen süreçlerde kumar alışkanlığına dönüşebilmektedir. Oyun içi satın almaların önemli bir parçasını loot-boxlar oluşturmakta ve oyun yapımcıları için büyük bir gelir kaynağı olarak görülmektedir. Dolayısıyla da oyun yapımcıları için büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, çocukların oyun alışkanlıkları, oyunların barındırdığı içerikler mutlaka ebeveynler tarafından denetlenmelidir.

Skin Nedir ve Nasıl Kullanılır?

Çevrimiçi oyunlarda, skinler karakterlerin veya silahların görünümünü değiştirir. Oyuncular, oyunlarını özelleştirmek için bunları kullanır. Esas olarak estetik amaçlı olup, oyun üzerinde bir etkisi olmamakla birlikte, bu skinler başarı ve ilerleme işareti olarak değerlendirilebilir. Bazı oyunlar, oyuncuların bunları satın almasına, gerçek para ya da oyunun içi para birimini kullanarak içerdiği kutuları açmak için ödeme yapmalarına izin vermektedir. Bazıları ise zorlu görevleri tamamladıktan sonra oyuncuları skin ile ödüllendirmektedir.

Yukarıda bahsedildiği gibi kutular loot-box olarak adlandırılmakta kutuların içinden çıkan eşyalar ise oyunlarda “skin” olarak ifade edilmektedir. Aslında loot-boxlar sadece oyunlara özgü de değildir. Oyun oynamayan kişiler de bu hizmeti sağlayan web sitelerinden bu kutuları belli bir fiyat karşılığında açabilmektedirler. Aynı şekilde sahip oldukları nesnelere de web sitesi üzerinden satabilmektedirler.

Oyun içindeki kutular hazine sandığı gibi oyun içi öğeler içermektedir. Kutular genellikle oyuncuların karakterlerine, silahlarına veya zırhlarına koyabilecekleri özel kostümler olan skinleri içermektedir.

Kutunun içine uzun süre oyun oynayarak veya ücret ödeyerek oyuncular tarafından erişilebilmektedir. Genellikle oyuncu kutuyu açana kadar, kutunun içinde ne olduğunu bilmemektedir. Bu yüzden de oyuncular istediklerini elde edene kadar kutu açmaya devam etmek için kumar oynamaya ve para harcamaya teşvik edilmektedirler.

Özellikle bazı oyunlarda bu hediye kutularının çok pahalı olması birçok tartışmaya sebep olmuştur. Birçok ülke hediye sandıklarını kumar olarak değerlendirmiş hatta Belçika paralı sandıkların kumar oyunu olarak kabul edilmesini kararlaştırmıştır. ABD senatörünün başvurusu üzerine loot-boxların çocuklar üzerinde bağımlılık yapıcı etkisinin olabileceği ve bu konuda ailelerin eğitilmesi gerektiği üzerine soruşturma açılması kararı verilmiştir. Soruşturmanın açılması kumara bağlı sorunlar yaşayan 11 ile 16 yaş arasındaki çocuk sayısının 2 yıl içinde 50.000'ler seviyesine çıkması durumuna dayandırılmıştır.

Riskler Nelerdir ve Çocukları Nasıl Daha Güvende Tutabiliriz?

Çocuklar için ilgi çekici görselliği ön planda olan ve oyunu kolaylaştırmaya yarayan özelliklerin kullanımı çocukları daha çok oyuna bağlayabilmekte ve çocukların oyun başında uzun süreli vakitler geçirmelerine sebep olabilmektedir. Tıpkı Candy Crush oyunundaki gibi. Oyunun değişik renklerde ve şekillerde görselliği dikkat çekici şekerlerden oluşması ve oyun içinde oyunu oynamayı kolaylaştıracak güçlendirmelerin ücret karşılığında satılması oyuncuların bu güçlendirmelere kolay bir şekilde para yatırmalarına sebep olabilmektedir. Aynı durum hediye kutuları için de geçerlidir. Henüz paranın önemini kavrayamayacak yaşta olan çocuklar ve gençler için oyun içinde yer alan bu öğeler risk teşkil etmektedir. Aynı zamanda kumar bağımlılığı olan yetişkinlerin de büyük firmalar tarafından para harcamaya yönlendirilmesi durumu büyük sıkıntılara sebep olabilecektir.

Çocuklar 'skin gambling' adı verilen kumar sitelerinin yasadışı olduğunu veya ne kadar para kaybedebileceklerini kavrayacak yetide olmayabilirler. Bazı siteler, oyuncuları Steam (Oyunların geniş çapta dağıtımı ve onlarla ilgili çoklu ortamların tamamen internet üzerinden yayılımı için kullanılan platform) hesaplarına girmeleri ve kumar oynamaları yönünde gerçek olamayacak kadar iyi tekliflerde bulunarak davet edebilmekte ve bu şekilde oyuncuları çekme eğilimi gösterebilmektedirler. Ebeveynler olarak çocuklara bu durumdan bahsederek bu tarz teklifleri kabul etmemeleri, böyle bir durumla karşılaştıklarında mutlaka sizinle konuşmaları gerektiğini söyleyin. Çocuklar çevrimiçi tehlikelerin ve karşılaştıkları zorlukların farkında olurlarsa bunu sizinle paylaşmaları daha kolay olacaktır. Her türlü kumar oyununda olduğu gibi bu tarz oyunlarla oynanan kumarın da bağımlılık yapıcı etkisi vardır. Oyun içinde karakterin görünümünü değiştirmeye yarayan aksesuarlara sahip olabilmek çocuklar için çekici olabilmekte onlar için bu envanterlere sahip olmak için kullanılan bu yol ilk başta iyi bir yol gibi gözükülebilmektedir. Böyle olası durumlara karşı ebeveynlerin dikkatli ve olaya hâkim olmaları gerekmektedir.

Sonuç olarak, yapılacak en doğru şey, olası riskler ve doğurabileceği sonuçlar konusunda çocukları doğru şekilde bilgilendirmektir. Oyun içi kutuların masum gibi görünen fakat bir anda başka bir boyuta da ta sürükleyebilen bir yapısının olduğunu onlara anlatabilmek ve denetimi elden bırakmamak büyük önem taşımaktadır.